

подвійного добутку (ПД) характеризується найвищими значеннями в зимовий період року, за рахунок збільшення частоти серцевих скорочень. На думку деяких авторів, подвійний добуток достовірно відображає потребу серця в кисні і дає уявлення про економічність функціонування системи кровообігу. При цьому ПД має сильніший кореляційний зв'язок із масою лівого шлуночку серця, ніж з артеріальним тиском [5].

ВИСНОВКИ

Внаслідок хронофізіологічних досліджень виявлені сезонні відмінності в реактивності кардіореспіраторної системи при дії наростаючої гіпоксії, що виявляється виразним зниженням у літній період реакції дихання ($\Delta\text{МОД}/\Delta\text{SaO}_2$), перфузійного для вентилятора співвідношення ($\Delta\text{МОД}/\Delta\text{МОК}$) і підвищенням реакції кровообігу ($\Delta\text{МОК}/\Delta\text{SaO}_2$). У цей період встановлені вищі аеробні резерви організму в обстежуваних, в порівнянні з іншими сезонами року. Виявлено, що гіпоксична стимуляція кардіореспіраторної системи в обстежуваних викликає більше напруження регуляторних механізмів, великий ступінь активації симпатичного відділу вегетативної нервової системи взимку, в порівнянні з іншими сезонами року. При цьому спостерігається підвищення рівня чутливості і загальної реактивності кардіореспіраторної системи на дію гіпоксичного стимулу в зимово-весняний період року.

ЛІТЕРАТУРА

1. Агаджанян Н.А., Полуниин И.Н., Степанов В.К. Человек в условиях гипоксии и гиперкапнии / Агаджанян Н.А., Полуниин И.Н., Степанов В.К. – Астрахань-Москва: Изд-во АГМА, 2001. – 340 с.
2. Волков Н.И., Дардурди У., Сметанин В.Я. // Физиология человека. – 1998. – Т. 24, № 3. – С. 51–63.
3. Mishhenko B.C. Funkcional'naja podgotovlennost', kak integral'naja harakteristika predposylok vysokoj rabotosposobnosti sportsmenov: metod. posobie / Mishhenko B.C., Pavlik A.I., Djachenko V.F. – Kiev: GNIIFKiS, 1999. – 129 s.
4. 4. Radysh I.V., Hodorovich A.M., Krajushkin S.I., et al. // Hypoxia Medical J. –2001. – Vol. 9, № 4. – P. 50–55.
5. Hermida R.C., Fernandez J.R., Ayala D.E., et al. // Chronobiol. Int. – 2001. –Vol. 3, № 3. – P. 474–489.

УДК : 796.071.43:796.412

Пономарьов В. О., Гостіщев В. М.
Запорізький національний університет

АНАЛІЗ СТАНУ СФОРМОВАНОСТІ ПРОФЕСІЙНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ІНСТРУКТОРІВ ТРЕНАЖЕРНОГО ЗАЛУ

З метою виявлення стану сформованості професійно-педагогічної компетентності працюючих інструкторів тренажерного залу було проведено констатувальне дослідження. У процесі проведення дослідження використано комплекс взаємопов'язаних методів: діагностичні бесіди, цілеспрямовані педагогічні спостереження за поведінкою інструкторів та їх відносинами зі споживачами послуг, експертну оцінку професійно-педагогічної компетентності інструкторів роботодавцями, споживачами послуг та колегами, тестування професійних знань інструкторів тренажерного залу, дослідження сформованості критеріїв професійно-педагогічної компетентності з використанням діагностичних методик.

Ключові слова: професійно-педагогічна компетентність, інструктор тренажерного залу, стан сформованості.

Пономарев В.А., Гостищев В.Н. Анализ состояния сформированности профессионально-педагогической компетентности инструкторов тренажерного зала. С целью выявления состояния сформированности профессионально-педагогической компетентности работающих инструкторов тренажерного зала было проведено констатирующее исследование. В процессе проведения исследования использован комплекс взаимосвязанных методов: диагностические беседы, целенаправленные педагогические наблюдения за поведением инструкторов и их отношениями с потребителями услуг, экспертную оценку профессионально-педагогической компетентности инструкторов работодателями, потребителями услуг и коллегами, тестирование профессиональных знаний инструкторов тренажерного зала, исследования сформированности критериев профессионально-педагогической компетентности с использованием диагностических методик.

Ключевые слова: профессионально-педагогическая компетентность, инструктор тренажерного зала, состояние сформированности.

Ponomaryov V.O., Gostishchev V. M. Analysis of the state of formation of professional and pedagogical competence gym instructor. With the purpose of exposure of the state of formed of professionally-pedagogical competence of working instructors of trainer hall establishing research was conducted. In the process of realization of research drawn on the complex of associate methods : diagnostic conversations, purposeful pedagogical watching behavior of instructors and their relationships with the consumers of services, expert estimation of professionally-pedagogical competence of instructors by employers, consumers of services and colleagues, testing of professional knowledge of instructors of trainer hall, researches of formed of criteria of professionally-pedagogical competence with the use of diagnostic methodologies. The facts got during an analysis found out the unsatisfactory general of formed of professionally-pedagogical competence for the working instructors of trainer hall. On results a self-appraisal and expert estimations it is discovered employers, colleagues and consumers of services of trainer hall, that plenty of working instructors of trainer hall has the difficulties in professional activity, related to the lack of facilities of the pedagogical co-operating with the consumers of services of trainer hall; by the lack of ability independently to regulate the activity, and also nonoptimal motivation to professional activity. The results of self-appraisal and expert evaluation of instructors are confirmed by data of diagnostics on the made diagnostic complexes and personal supervisions, that in an aggregate specified on the necessity of

purposeful work on realization of pedagogical terms of forming of professionally-pedagogical competence on the stage of studies in INSTITUTION of higher learning, that would assist the increase of efficiency the pedagogical constituent of their professional activity.

Key words: professionally-pedagogical competence, instructor of trainer hall, state of formed.

Постановки проблеми в загальному вигляді. Сучасні стандарти вищої освіти засвідчують необхідність подальшого дослідження формування професійно-педагогічної компетентності педагога в цілому, та засобів формування професійно-педагогічної компетентності інструкторів тренажерного залу зокрема. Дана проблема отримала достатньо глибоке висвітлення у дослідженнях вітчизняних та зарубіжних авторів [2, 3, 4, 5, 6, 7], проте, слід зазначити, що жоден з науковців не пропонує цілісного системного дослідження процесу формування професійно-педагогічної компетентності фахівців спортивно-оздоровчої сфери, зокрема, інструкторів тренажерного залу. Кардинальна відмінність умов їхнього професійного існування, детермінована незвичним для педагогічної взаємодії статусом замовників послуги, викликає необхідність наукового пошуку належного психолого-педагогічного інструментарію щодо вирішення суперечності між зростанням потреби у інструкторах тренажерного залу, здатних швидко, безконфліктно та продуктивно відродити й реалізувати соціальний і педагогічний потенціал даної професії на ринку фізкультурно-спортивних послуг, та відсутністю адекватних поставлених меті обґрунтованих педагогічних умов професійної підготовки. У задоволенні потреби в зазначених фахівцях, їх відповідній професійній підготовці є необхідність в аналізі стану сформованості професійно-педагогічної компетентності інструкторів тренажерного залу. **Мета статті:** вивчення стану сформованості професійно-педагогічної компетентності інструкторів тренажерного залу. Аналіз результатів власного дослідження: відповідно до зазначеної мети, приступимо до аналізу стану сформованості професійно-педагогічної компетентності інструкторів тренажерного залу. З метою виявлення стану сформованості професійно-педагогічної компетентності працюючих інструкторів тренажерного залу було проведено констатувальне дослідження, у якому брали участь 27 молодих (21-30 років) фахівців 15 фізкультурно-оздоровчих організацій Запоріжжя та Запорізький області. У процесі проведення дослідження використано комплекс взаємопов'язаних методів: діагностичні бесіди, цілеспрямовані педагогічні спостереження за поведінкою інструкторів та їх відносинами зі споживачами послуг, експертну оцінку професійно-педагогічної компетентності інструкторів роботодавцями, споживачами послуг та колегами, тестування професійних знань інструкторів тренажерного залу, дослідження сформованості критеріїв професійно-педагогічної компетентності з використанням діагностичних методик. Виходячи з особливостей інструментарію дослідження, воно включало "суб'єктивну" та "об'єктивну" частини. "Суб'єктивна" частина дослідження професійно-педагогічної компетентності інструкторів проходила в такому порядку. На першому етапі роботодавці, колеги та споживачі послуг атлетичної гімнастики аналізували стан умінь, позицій, професійно-педагогічних якостей окремого інструктора, на основі чого оцінювали кожен блок його професійно-педагогічної компетентності за 10 бальною шкалою. При цьому, кожного інструктора оцінював один колега, один представник роботодавця та три споживача. Середній результат оцінки заносився у відповідну карту діагностики. На другому етапі кожним інструктором тренажерного залу проводилася самооцінка сформованості всього переліку критеріїв професійно-педагогічної компетентності за 10 бальною шкалою у відповідних графах карти самооцінки. На третьому етапі проводилося узагальнення результатів оцінювання експертів та самооцінки інструктора. Узагальнені дані, отримані на описаних вище етапах дослідження професійно-педагогічної компетентності працюючих інструкторів тренажерного залу, представлені в таблиці 1.

Отже, на основі результатів проведеного дослідження, ми склали узагальнену характеристику пересічного інструктора тренажерного залу в аспекті його професійно-педагогічної компетентності. Наводимо її нижче.

Пересічний інструктор тренажерного залу:

– знає практичні аспекти спортивного тренування в атлетичній гімнастиці;

– не знає психофізичних закономірностей тренування в атлетичній гімнастиці; типових станів психіки, що забезпечують тренувальну діяльність споживача послуг тренажерного залу; дієві засоби педагогічного впливу, що дають можливість забезпечувати тренувальну діяльність;

Таблиця 1

Узагальнені результати дослідження сформованості професійно-педагогічної компетентності працюючих інструкторів тренажерного залу за суб'єктивними показниками

Показник	Сер. бал	Станд. відх.
Самооцінка інструкторами		
ціннісного відношення до споживачів послуг тренажерного залу	7,15	1,31
особистісної значущості професійної діяльності	6,87	1,43
психологічної готовності до реалізації знань, умінь та навичок, що складають компетентність у професійній діяльності	7,94	1,43
знань з теорії та практики атлетичної гімнастики	9,13	0,89
об'єктивно-необхідних психологічних та педагогічних знань	6,25	1,42
умінь професійно-педагогічної взаємодії в різноманітних ситуаціях	6,88	1,36
здатності емоційно-вольової регуляції професійно обумовлених дій	5,62	1,11
Оцінка роботодавцем		
психологічної готовності до реалізації знань, умінь та навичок, що складають компетентність у професійній діяльності	8,49	1,12
умінь професійно-педагогічної взаємодії в різноманітних ситуаціях	4,85	2,26
здатності емоційно-вольової регуляції професійно обумовлених дій	6,21	1,61
Оцінка споживачами		
ціннісного відношення до себе	4,09	1,59
умінь професійно-педагогічної взаємодії в різноманітних ситуаціях	3,93	2,04
Оцінка колегами		

Серія 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт)

ціннісного відношення до споживачів послуг тренажерного залу	4,41	0,80
психологічної готовності до реалізації знань, умінь та навичок, що складають компетентність у професійній діяльності	6,00	1,91
знань з теорії та практики атлетичної гімнастики	8,59	1,21
умінь професійно-педагогічної взаємодії в різноманітних ситуаціях	4,40	1,73
здатності інструктора до емоційно-вольової регуляції професійно обумовлених дій	4,03	2,03

“Об’єктивна” частина дослідження сформованості професійно-педагогічної компетентності інструкторів тренажерного залу забезпечувалася складеним нами та описаним вище діагностичним комплексом, а також розробленими та апробованими тестовими завданнями. Узагальнені результати дослідження сформованості професійно-педагогічної компетентності працюючих інструкторів тренажерного залу за об’єктивними показниками представлені в таблиці 2.

Таблиця 2

Узагальнені результати дослідження працюючих інструкторів тренажерного залу за об’єктивними показниками (n=80)

Показники	Сер. арифм.	Станд. відх.
Опитувальник “Адаптивність” А. Маклакова та С. Чермяніна		
Достовірність	4,16*	2,11
Особистісний адаптивний потенціал	40,50*	12,63
Комунікативні здібності	20,01*	7,87
Нервово-психічна стійкість	12,29*	3,50
Моральна нормативність	8,20*	2,61
Тест уміння слухати		
Уміння слухати	44,44	6,78
Методика діагностики рівня емпатійних здібностей В. Бойко		
Раціональний канал	2,75	0,85
Емоційний канал	2,89	1,37
Інтуїтивний канал	3,66	1,29
Установки	3,61	0,83
Здатність проникати	2,96	0,92
Ідентифікація	2,56	0,73
Загальний показник	18,44	2,91
Тест-опитувальник А. Зверькова і Е. Ейдмана для дослідження вольової саморегуляції		
Загальна шкала	10,35	3,19
Настирливість	6,11	2,71
Самоконтроль	4,80	2,08
Методика В. Тернопільської для визначення рівня самооцінки		
Рівень самооцінки	54,53	11,13
Тестування професійних знань		
Знання з теорії та практики атлетичної гімнастики	5,03	1,58
Об’єктивно-необхідні психологічні та педагогічні знання	2,96	1,33

* “сірі” бали

- уміє володіти собою під час професійної діяльності;
- не уміє: знаходити оптимальний вихід зі складних професійно-педагогічних ситуацій, адекватно оцінювати результати педагогічної взаємодії; ставити перед собою завдання професійного саморозвитку та самовиховання;
- має: гуманістичну спрямованість на іншу людину – споживача послуг тренажерного залу, бажання працювати інструктором тренажерного залу;
- демонструє: недостатню спроможність до співчуття та емпатію, неповне розуміння внутрішнього світу іншої людини;
- є: зовнішньо мотивованим; психологічно готовим до професійно-педагогічної взаємодії.
- здатен: виконувати професійні функції в стандартних умовах.

Оскільки означена характеристика стала результатом узагальнення даних, отриманих на великій кількості реально працюючих інструкторів тренажерних залів, які є типовими представниками професії, вона відображає загальний стан сформованості професійно-педагогічної компоненти фахової готовності у цій категорії спеціалістів. Одержані під час констатувального дослідження факти виявили загальний незадовільний стан сформованості професійно-педагогічної компетентності у інструкторів тренажерного залу. Зокрема, за результатами експертних оцінок роботодавцями, колегами, споживачами послуг та самооцінки виявлено, що велика кількість інструкторів тренажерного залу має труднощі в професійній діяльності, пов’язані з нестачею засобів педагогічної взаємодії зі споживачами послуг тренажерного залу; невмінням самостійно регулювати свою діяльність у межах виконання соціально-ціннісних завдань.

ВИСНОВКИ

1. За результатами самооцінки та експертних оцінок роботодавцями, колегами та споживачами послуг тренажерного залу виявлено, що велика кількість працюючих інструкторів тренажерного залу має утруднення в професійній діяльності, пов’язані з нестачею засобів педагогічної взаємодії зі споживачами послуг тренажерного залу; невмінням самостійно регулювати свою діяльність, а також неоптимальною мотивацією до професійної діяльності. 2. За результатами самооцінки та експертного оцінювання інструкторів підтверджені даними діагностики за складеним діагностичним комплексом й особистими спостереженнями, що в сукупності вказало на необхідність цілеспрямованої роботи по реалізації педагогічних умов формування професійно-педагогічної компетентності на етапі навчання у ВНЗ, що сприяла б підвищенню

ефективності педагогічної складової їх професійної діяльності. 3. Одержані під час аналізу факти виявили загальний незадовільний стан сформованості професійно-педагогічної компетентності в працюючих інструкторів тренажерного залу.

ПЕРСПЕКТИВИ. ПОДАЛЬШІ ДОСЛІДЖЕННЯ передбачається здійснювати у напрямку аналізу та вивчення інших аспектів процесу професійної підготовки майбутнього тренера-викладача до професійної діяльності.

ЛІТЕРАТУРА

1. Баскаков А.Я. Методология научного исследования : учеб. пособие / А.Я. Баскаков, Н.В. Туленков. – К. : МАУП, 2002. – 216 с.
2. Демченко С. О. Развитие професійно-педагогічної компетентності викладачів спеціальних дисциплін вищих технічних закладів освіти : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.04 "Теорія і методика професійної освіти" / С.О. Демченко. – Кіровоград, 2005. – 20 с.
3. Зеленська Л. Д. Проблема формування професійно-педагогічної компетентності вчених вищих навчальних закладів Слобожанщини (кінець XIX – початок XX століття) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.01 "Загальна педагогіка та історія педагогіки" / Л.Д. Зеленська. – Х., 2006. – 22 с.
4. Competence-based Qualifications for adults. Helsinki: National Board of Education, 2003. 12 p.
5. Blackwell P.J. Student learning: education's field of dreams // Phi Delta Kappan. 2003. - Vol. 84. - №5. P 8-14
6. The Psychology of Abilities, Competencies, and Expertise // Eds.: Sternberg, R., Grigorenko, E. Cambridge Univ. Press, 2003. 280 p.
7. Шишко А. В. Формування педагогічної компетентності майбутнього викладача іноземної мови у процесі магістерської підготовки : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : 13.00.04 "Теорія і методика професійної освіти" / А.В. Шишко. – Кіровоград, 2008. – 20 с.

УДК 796: 617.572-053.8-085

Попадюха Ю.А.

Национальный технический университет Украины "КПИ"

ТЕХНОЛОГИИ ПОСЛЕОПЕРАЦИОННОГО ВОССТАНОВЛЕНИЯ ПЛЕЧЕВОГО КОМПЛЕКСА С ПОВРЕЖДЕНИЯМИ РОТАТОРНОЙ МАНЖЕТЫ

Різні захворювання і пошкодження плечового суглоба, призводять до втрати працездатності, інвалідності. До 60-84% ушкоджень і захворювань м'яких тканин суглоба пов'язані з ротаторною манжеткою плеча. Розглянуто основні компоненти розробленої реабілітаційної програми відновлення рухових функцій плечового комплексу після артроскопічної реконструкції ротаторної манжети плеча і проведені експериментальні дослідження.

Ключові слова: плечовий суглоб, пошкодження, ротаторна манжета плеча, фізичні вправи, реабілітація, технічні засоби.

Попадюха Ю.А. Технологии послеоперационного восстановления плечевого комплекса с повреждениями ротаторной манжеты плеча. *Различные заболевания и повреждения плечевого сустава, приводят к потере трудоспособности, инвалидности. До 60-84% поврежденных и заболеваний мягких тканей сустава связаны с ротаторной манжетой плеча. Рассмотрены основные компоненты разработанной реабилитационной программы восстановления двигательных функций плечевого комплекса после артроскопической реконструкции ротаторной манжеты плеча и проведены экспериментальные исследования. В программе продолжительностью 70 дней с учетом особенности восстановления ротаторной манжеты плеча, применения технических средств выделены три периода: послеоперационный, восстановительный и тренировочный.*

Ключевые слова: плечевой сустав, повреждения, ротаторная манжета плеча, физические упражнения, реабилитация, технические средства.

Popadyuha Y.A. Technology postoperative recovery of the shoulder complex lesions of the rotator cuff. *Obvious progress of various diseases and injuries of the shoulder joint, soft tissue injuries of the joint lead to disability, disability. Up to 60-84% of injuries and diseases of soft tissues of the joint are associated with rotator cuff. Increased household and sports injuries, acute injuries account for 25-40%, 60-75% of chronic, with relapses of chronic injuries account for 20-70%, the severity of sports injuries is determined by its mechanism and clinical course. The basic components of a rehabilitation program designed recovery of motor function after arthroscopic shoulder complex reconstruction of the shoulder rotator cuff and experimental studies. In the proposed rehabilitation program for 70 days, taking into account peculiarities of damage repair of the rotator cuff, the use of technical means to support unstable, vibrotrenazher ViaGym, CPM-simulator CPM Shoulder S3 divided into three periods: the postoperative, rehabilitation and training with their flocks and moving-tive regimes. As a result of pedagogical experiment carried out on the basis of clinical microsurgery and reconstructive surgery of the upper limb and rehabilitation department SI «Institute of Traumatology and Orthopaedics, Academy of Medical Sciences of Ukraine» shows that the conduct of physical rehabilitation for patients in the control group using the program medical institution as a whole has a positive effect, but less efficient than using the developed rehabilitation program for patients of the main group.*

Key words: shoulder joint, damage, rotator cuff, exercise, rehabilitation, technical means.

В наше время очевиден прогресс различных заболеваний и повреждений (спортивных травм) плечевого сустава (ПС) человека [3, с. 8]. Повреждения мягких тканей сустава приводят к длительной потере трудоспособности, иногда к инвалидности. По данным разных авторов [1, с. 2], [5, с. 3] 60-84% повреждений и заболеваний мягких тканей сустава